

Huvudman

J-son pedagogikcentrum AB
ulf.pettersson@humana.se

Beslut

Datum 2026-05-20
Dnr SI 2026:339
Sida **1 (15)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Magnus Ladulässkolan i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) J-son pedagogikcentrum AB att senast den **24 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning och anställning av legitimerade och behöriga lärare samt garanterad undervisningstid och beslut om anpassad studiegång. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om J-son pedagogikcentrum AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

J-son pedagogikcentrum AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning och anställning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. Detta gäller bland annat ämnena svenska, engelska, idrott- och hälsa, hem- och konsumentkunskap, slöjd och matematik. Huvudmannen ska redogöra för vilka ansträngningar som vidtagits för att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas av lärare som har legitimation och behörighet. Huvudmannen ska även redogöra för vilka ansträngningar som vidtagits för att rekrytera lärare som är behöriga och legitimerade i de fall sådana inte finns att tillgå inom huvudmannens organisation. Dokumentationen ska ges in i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13, 18 och 19 §§ skollagen)
2. Se till att upphöra med att utan tidsbegränsning anställa lärare som saknar lärarlegitimation utan tidsbegränsning, i de fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje anställning utan tidsbegränsning av lärare som görs på skolan under perioden från **den 20 maj 2026 till och**

med den 17 augusti 2026 ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation. Dokumentationen ska ges in i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 20 § skollagen)

Garanterad undervisningstid

3. Se till att alla elever ges undervisning i samtliga ämnen i den utsträckning som framgår av skolförordningen. Undervisningen ska omfatta minst den garanterade undervisningstiden för respektive ämne och stadie, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i respektive ämne har fördelats och schemalagts utifrån huvudmannens beslutade timplan för respektive elev i grundskolan. (2 kap. 10 §, 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen [2011:185] och bilaga 1 till skolförordningen)

Beslut om anpassad studiegång

4. Se till att det av beslut om anpassad studiegång framgår de avvikelser som görs från den timplan och de ämnen som annars gäller för utbildningen samt den motivering som ligger till grund för sådana avvikelser. Huvudmannen ska, om sådana finns, inkomma med samtliga aktuella beslut om anpassad studiegång. Besluten ska ges in oidentifierade. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 12 § skollagen samt 29 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning bedrivs under ledning av lärare, särskilt stöd enligt åtgärdsprogram och tillgång till elevhälsa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:339) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Magnus Ladulåsskolan i Jönköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Magnus Ladulåsskolan följer gällande bestämmelser om undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning och anställning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, beslut om anpassad studiegång, särskilt stöd enligt åtgärdsprogram och tillgång till elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever och lärare den 11 mars 2026 och digitala intervjuer med personal i elevhälsan den 12 mars 2026 och med rektorn och den biträdande rektorn den 13 mars 2026. En kompletterande digital intervju med rektorn och biträdande rektorn har även genomförts den 28 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat anställningsavtal och åtgärdsprogram samt beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning och anställning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftliga uppgifter som Skolinspektionen tagit del av från huvudmannen i samband med tillsynen och av intervjuer med lärare och rektorn framgår att olegitimerade och obehöriga lärare undervisar i flera ämnen på skolan.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn planerar verksamheten med utgångspunkt att elever i så hög utsträckning som möjligt ska undervisas av behöriga och legitimerade lärare. Vidare framgår att två olegitimerade lärare undervisar elever i flera ämnen på skolan, exempelvis idrott- och hälsa, hem- och konsumentkunskap, slöjd och till viss del matematik. Det framgår vidare att de två olegitimerade lärarna bedriver undervisning i de praktiska ämnena på grund av att det inte finns behöriga lärare att tillgå i tillräcklig utsträckning på skolenheten. I intervjun med rektorn framgår att det finns behöriga lärare i de praktiska ämnena inom huvudmannens organisation men att de lärarna inte kan användas i undervisningen på skolenheten på grund av avståndet mellan skolorna, men att det finns goda förutsättningar för samverkan mellan lärare inom

huvudmannens organisation. Vidare framgår att rektorns uppfattning är att lärarna har en lång och gedigen erfarenhet av att arbeta med barn och unga med diagnoser eller andra svårigheter, och att de är lämpliga och har förmåga att fullgöra de uppgifter som verksamheten kräver, trots att de inte är legitimerade lärare. Av intervjun framgår att lärarna utan lärarlegitimation deltar vid kompetensutveckling- och fortbildningsinsatser inom verksamheten samt deltar vid regelbundna samverkansmöten.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår vidare att en av de olegitimerade lärarna bedriver undervisning i matematik för enstaka elever i viss utsträckning med utgångspunkt i en annan lärares planering, och att den läraren anses som ansvarig för undervisningen. Vidare framgår att anledningen till att den olegitimerade läraren bedriver viss matematikundervisning är att det finns särskilda skäl med hänsyn till elever, såsom att läraren i fråga är särskilt lämplig att undervisa elever med särskilda behov och att det finns elever på skolan som vägrar låta sig undervisas av någon annan lärare.

Av skriftliga uppgifter och anställningsavtal som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår att två lärare utan lärarlegitimation anställts som obehöriga lärare utan tidsbegränsning under våren 2026. Av intervjun med rektorn framgår att de två lärarna utan lärarlegitimation varit anställda på skolan i fler än tio år och att lärarna har anställts tills vidare som olegitimerade lärare. Vidare framgår att rektorns uppfattning är att lärarna har en lång och gedigen erfarenhet och att de är lämpliga och har förmåga att fullgöra de uppgifter som verksamheten kräver, trots att de inte är legitimerade lärare. Av intervjun framgår att de två lärarna utan lärarlegitimation undervisat elever under flera år och att det är rektorn som fattat beslut om att använda lärarna i undervisningen. Av intervjun framgår att rektorn har informerat huvudmannen om rektorns beslut. Vidare framgår att rektorn inte utlyst de olegitimerade lärarnas tjänster då rektorn är av uppfattningen att lärarna fyller en viktig funktion och att endast ett fåtal personer har den erfarenheten som motsvarar deras.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en person som avses i 18 § ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta. (2 kap. 19 § skollagen)

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i grundskolan utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i ämnet modersmål. (2 kap. 20 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. (prop. 2009/10:165 s. 269)

I förarbetena betonas vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s. 261 f.)

Av förarbetena framgår att det av första stycket första meningen i 18 § framgår i vilka fall huvudmännen får göra undantag från skyldigheten att använda lärare med utbildning för undervisningen och att kravet på särskilda skäl med hänsyn till eleverna enligt första stycket första meningen i 18 § ska tillämpas restriktivt. Vidare framgår vilken kompetens den person som saknar lärarutbildning måste ha för att få användas. Han eller hon ska vara lämplig att bedriva undervisningen i fråga. Huvudmannen ska alltså i det enskilda fallet bedöma personens förmåga att fullgöra de uppgifter som direkt hör ihop med undervisningen och som normalt fullgörs av lärare inom skolväsendet. Bedömningen måste göras utifrån

såväl de krav som ställs på undervisningen i olika styrdokument för verksamheten som med hänsyn till de elever som personen ska bedriva undervisning för. Vidare framgår att personen dessutom i så stor utsträckning som möjligt ska ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för att få bedriva den aktuella undervisningen. Av förarbetena framgår vidare gällande att en sådan lärare som avses i 2 kap. 18 § skollagen som huvudregel endast får bedriva undervisning ett år i sänder, att detta i normalfallet bör vara till terminens eller läsårets slut och att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Vidare framgår att om en person som inte har den utbildning som är avsedd för viss undervisning ska användas för sådan undervisning under längre tid än sex månader, krävs det att huvudmannen först fattar beslut om detta. Rektorn kan alltså inte besluta att en person som saknar den utbildning som krävs ska bedriva undervisning under längre tid än sex månader, om inte huvudmannen först har beviljat detta genom ett beslut. Vidare framgår att syftet med bestämmelsen är att huvudmannen ska få kunskap om läget vid skolenheten och att huvudmannen härigenom ges möjlighet att göra en helhetsbedömning av vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas, t.ex. i fråga om rekrytering. (prop. 2009/10:165 s. 652 f.)

Av förarbetena framgår vidare att om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen alltså låta en annan lärare eller förskollärare utan legitimation och rätt behörighet bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare eller förskollärare tillfälligt bedriva undervisningen. (prop. 2010/11:20 s 84 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att i så stor utsträckning som möjligt ge eleverna undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Av utredningen framgår att undervisningen för flera elever i bland annat ämnena idrott- och hälsa, hem- och konsumentkunskap, slöjd och matematik bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation och behörighet. De uppgifter som framkommit i utredningen gällande att hänsyn tagits till elevers önskemål och upplevelse av trygghet och lärares relation med elever avseende undervisning i matematik utgör enligt Skolinspektionens bedömning inte ett sådant särskilt skäl som avses i 2 kap. 18 § skollagen. Vidare framgår att huvudmannen inte gjort ansträngningar för att rekrytera behöriga och legitimerade lärare gällande de ämnen i vilka undervisning

har bedrivits av obehöriga lärare i mer än ett år. Detta gäller exempelvis ämnena idrott- och hälsa, slöjd och hem- och konsumentkunskap.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och andra författningar och föreskrifter. I ansvaret ingår att se till att det finns legitimerad och behörig personal för undervisningen. Om en obehörig lärare ska användas för att bedriva undervisningen, i brist på legitimerade och behöriga lärare, får den obehöriga läraren anställas under en tidsbegränsad period. Därefter är huvudmannen och rektorn skyldiga att på nytt försöka rekrytera en legitimerad och behörig lärare.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister vad gäller anställning av lärare. Utredningen visar att det finns lärare utan lärarlegitimation, och som inte undervisar i ämnet modersmål, som har anställts utan tidsbegränsning.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information från skolenheten i samband med tillsynsbesöket framgår att samtliga elever vid skolenheten har beslut om anpassad studiegång. Av de elevers scheman som Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna, i ämnen de ska läsa i sin helhet, ges så pass lite undervisning att de över tid inte kommer att kunna ges den garanterade undervisningstiden i ämnena.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att alla elever inte ges sin garanterade undervisningstid i alla ämnen som elever ska läsa i sin helhet enligt beslut om anpassad studiegång. Av intervjuerna framgår vidare att lärare, elevhälsan och rektorn är av uppfattningen att undervisningstiden är mycket effektiv genom aktiv undervisning av lärare enskilt eller i mindre grupp vilket kompenserar för att eleverna inte ges den garanterade undervisningstiden. I intervjun med rektorn framgår att rektorn är av uppfattningen att elevers uthållighet och motivation styr om elever ges den undervisningstid som finns angiven i timplanen. Av huvudmannens synpunkter efter den kompletterande intervjun med rektorn inkomna den 11 maj 2026 framgår att elever på skolenheten kan ges den garanterade undervisningstiden, men att den målgrupp av elever skolan har inte har förutsättningar för att läsa den garanterade undervisningstiden.

Av intervjun med rektorn framgår att orsaken till att det finns mindre undervisningstid i de elevers scheman som Skolinspektionen tagit del av i förhållande till timplanen i flera ämnen som eleverna läser beror på att skolan anpassat bort undervisningstid för att eleverna ska orka med skoldagen. Rektorn uppger att den minskade undervisningstiden inte

framgår av dessa elevers beslut om anpassad studiegång då rektorn är av uppfattningen att det inte behöver framgå av de besluten. Rektorn uppger vidare att i elevernas beslut om anpassad studiegång framgår endast de ämnen som anpassats bort i sin helhet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik. Härutöver ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. (10 kap. 4 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Det framgår även att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelningen mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 3–4 skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen)

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor. (prop. 2016/17:143, s. 17 och s. 19)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande brister i huvudmannens arbete med att säkerställa att eleverna vid skolenheten får den garanterade undervisningstid de har rätt till.

Av utredningen framgår att undervisningen för ett flertal elever inte planeras och schemaläggs utifrån att eleverna ska få sin garanterade

undervisningstid i respektive ämne. Som skäl för detta har det i utredningen framkommit ett antal olika förklaringar, exempelvis att undervisningen är särskilt effektiv, att den målgrupp av elever skolan har saknar förutsättningar för att läsa den garanterade undervisningstiden och att rektorn inte förstått att även avvikelser i timplanen behöver framgå av beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen konstaterar, oaktat vad skälen till detta varit, att elever mer eller mindre regelmässigt ges mindre undervisningstid i ämnen där undervisning inte anpassats bort för eleverna i beslut om anpassad studiegång. Det framstår också som ostridigt i ärendet att eleverna i ett flertal ämnen inte kommer att få den garanterade undervisningstiden i ämnena eftersom det inte planerats för detta.

Den garanterade undervisningstiden i den stadiindelade timplanen utgör grunden för planeringen av undervisningstiden och ger eleverna rätt till ett minsta antal timmars undervisning i respektive ämne. Timplanen utgör i den delen också grunden för elevernas närvaro i skolan. Ändringar av elevernas undervisningstid i relation till den garanterade undervisningstiden i respektive ämne kan göras först efter att ett beslut om anpassad studiegång fattats för eleven som ändrar undervisningstiden i respektive ämne. Några möjligheter att ändra elevernas undervisningstid utan att fatta ett nytt beslut om anpassad studiegång finns inte.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att eleverna i ett flertal ämnen inte ges den minsta garanterade undervisningstid som de har rätt till enligt den stadiindelade timplanen och att verksamheten därför inte lever upp till författningarnas krav i den delen.

Beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med verksamhetsbesök tagit del av elevers beslut om anpassad studiegång. Av dessa beslut framgår det inte i vilken omfattning eleven läser olika ämnen; det som framgår är vilka ämnen eleven ska läsa respektive inte ska läsa. Av besluten framgår inte att det gjorts en avvägning av vilka ämnen eleven ska ges undervisning i eller att avvikelserna inte är mer omfattande än nödvändigt.

I elevers åtgärdsprogram finns en motivering till besluten om anpassad studiegång. Vidare framgår att besluten om anpassad studiegång revideras kontinuerligt. I sex åtgärdsprogram med tillhörande beslut om anpassad studiegång – av de sju som Skolinspektionen tagit del av – anges följande motivering till beslutet om anpassad studiegång:

”Eleven bedöms vara i fortsatt behov av anpassad studiegång för att främja måluppfyllelse, hälsa och skolnärvaro och denna behöver följas upp fortlopande för att hitta en rimlig kravnivå.”

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att besluten om anpassad studiegång fattas av rektorn i dialog mellan rektorn och biträdande rektorn och elevhälsan, eleven och i förekommande fall elevens vårdnadshavare samt att information och dokumentation kring elevens tidigare skolgång beaktas vid besluten. Vidare framgår att skolan gör avvägningar i varje enskilt fall avseende vilka ämnen elever ska ges undervisning i och att elevers egna önskemål beaktas samtidigt som vissa ämnen prioriteras, såsom svenska, engelska och matematik. Av intervjuer framgår att besluten om anpassad studiegång omprövas kontinuerligt varje termin och att målbilden är att elever ska ges så mycket undervisningstid som möjligt i syfte att underlätta för elever att fortsätta sina studier på gymnasiet.

Av intervjun med rektorn framgår att skolan säkerställer att avvikelserna avseende ämnen och timplan inte är mer omfattande än nödvändigt genom löpande dialog vid elevhälsoteamets möten och genom samtal med lärare och elever. Av intervjun med rektorn framgår vidare att det i varje elevs schema anges hur många timmar per vecka elever ges undervisning i respektive ämne, och att undervisning på skolenheten sker mellan 09.00-14.00.

Av den kompletterande intervjun med rektorn framgår att flera elever ges mindre undervisningstid i förhållande till timplanen i flera ämnen som elever ska läsa och att det beror på att skolan anpassat bort undervisningstid för att elever ska orka med skoldagen. Rektorn uppger att dessa avvikelser inte framgår av elevers beslut om anpassad studiegång då rektorn är av uppfattningen att det inte behöver framgå av besluten. Rektorn uppger vidare att i elevers beslut om anpassad studiegång framgår endast de ämnen som anpassats bort i sin helhet.

Av besluten om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår att besluten har fattats av rektorn i samband med beslut om åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får rektorns beslut innebära avvikelser från den timplan samt i de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med utbildningen i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen).

I ärenden, enligt skollagen, som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen tillämpas, däribland

bestämmelser om dokumentation och motivering av beslut samt om underrättelse om beslutets innehåll och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning (prop. 2009/10:165 s 293).

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att det är centralt att elever som behöver särskilt stöd för att nå målen också ges sådant stöd, och att arbetet med särskilt stöd är en viktig fråga som berör stora delar av den pedagogiska verksamheten i skolan. Samtidigt kan ett beslut om särskilt stöd innebära inskränkningar och förändringar i den enskilda elevens utbildning. Regeringen anser därför att det måste ställas höga krav på rättssäkerhet. Detta innebär att de beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som fattas ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder. En förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. (prop. 2013/14:160 s. 25 ff.)

Av förarbetena framgår rörande anpassad studiegång bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s 293)

Av förarbetena till skollagen framgår att ett beslut om anpassad studiegång innebär att det sker en avvikelse från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Anpassad studiegång kan i vissa situationer vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis möjliggöra för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få godkända betyg i dessa. Samtidigt som detta kan vara en nödvändig åtgärd kan det leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan. (prop. 2016/17:143 s. 47)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller författningarnas krav gällande beslut om anpassad studiegång. Tillsynen visar att flera elevers beslut om anpassad studiegång saknar en motivering i vilken det framgår att beslutet grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. I flera beslut framgår inte vilka överväganden som motiverat besluten utifrån varje enskild elevs förhållanden, såsom avvägningen av vilka ämnen eleven ska ges undervisning i eller att avvikelserna inte är mer omfattande än nödvändigt. Utredningen visar vidare att den motivering som anges i flera

beslut har identisk ordalydelse och således framgår inte vilka överväganden som motiverat besluten i det enskilda fallet. Mot bakgrund av den ingripande åtgärd som ett beslut om anpassad studiegång innebär, är det viktigt att det av besluten framgår vilka överväganden som motiverat besluten. Om en sådan motivering saknas eller är otillräckligt påverkar det möjligheter för den som berörs av beslutet att eventuellt överklaga beslutet.

Av utredningen i ärendet framgår också att elever i vissa ämnen inte ges sin garanterade undervisningstid trots att detta inte framgår i elevernas beslut om anpassad studiegång. Av elevers beslut om anpassad studiegång ska alla de avvikelser från den timplan och de mål som annars gäller för utbildningen framgå. Detta är en förutsättning för att eleven och elevens vårdnadshavare ska kunna förstå konsekvenserna av beslutet om anpassad studiegång och även i den delen kunna överklaga beslutet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

J-son pedagogikcentrum AB verksamhet vid Magnus Ladulåsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning och anställning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid och beslut om anpassad studiegång. Det finns därför skäl att förelägga J-son pedagogikcentrum AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftliga uppgifter inför tillsynen från skolan framgår att två resurslärare är anställda vid skolenheten. Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av elevers scheman i vilka det framgår vem som bedriver elevers undervisning. Av intervjuer med lärare och rektorn samt av elevers scheman framgår att resurslärarna bedriver undervisning för elever i vissa ämnen för ett par elever på skolan. Av resurslärarnas anställningsavtal som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår att resurslärarna är anställda som lärare, under benämningen "obehörig lärare".

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisning på skolan bedrivs under ledning av personal som är anställda som lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning definieras som processer som på lektioner eller vid andra tillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

Enligt skollagen ansvarar en legitimerad lärare för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. (5 kap. 2 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd enligt åtgärdsprogram och tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftliga uppgifter från skolan inför tillsynen framgår att skolan tidigare haft en specialpedagog som arbetat heltid på skolan men att skolan inte haft det sedan läsåret 2024/2025. Vidare framgår att den tidigare specialpedagogiska tjänsten inte ersatts fullt ut och att skolan för närvarande samverkar med en specialpedagog inom huvudmannens organisation som arbetar 10 % på skolan.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elevhälsan är involverad i besluten om anpassad studiegång och att lärare alltid samråder med specialpedagogen inför att det särskilda stödet ges. Vidare framgår att lärare på skolan ger elever de specialpedagogiska insatser som elever behöver enligt sina åtgärdsprogram. Dessutom framgår att skolans ambition är att det ska finnas en specialpedagog på plats på skolenheten på

heltid, och att det är viktigt att rekrytera en person med rätt kompetens för verksamhetens behov. Av intervjuerna framgår att den tillfälliga lösningen med skolans specialpedagog för närvarande inte påverkar elevers tillgång till specialpedagog och att alla elever ges det särskilda stöd som framgår av elevers åtgärdsprogram.

Av intervjun med rektorn framgår att avsikten är att tillsätta den tidigare specialpedagogens tjänst genom att ge skolans lärare möjlighet att vidareutbilda sig till speciallärare eller specialpedagog snarare än att anställa en ny specialpedagog. Av huvudmannens synpunkter på tjänsteanteckningen i ärendet inkomna den 7 april 2026 framgår att två av skolans lärare ansökt till vidareutbildning som speciallärare via lärarlyftet, med start hösten 2026.

Av intervjun med rektorn framgår att det finns tillgång till kurator i den omfattning som behövs för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och uppfylla elevernas behov av insatser. Rektorn uppger att skolpsykologen tagit över kuratoruppdraget från den tidigare kuratorn som slutat på skolan och att skolan på så vis säkerställt tillgång till kurator. Av huvudmannens synpunkter på tjänsteanteckningen i ärendet inkomna den 7 april 2026 framgår att skolsköterskan kommer att komplettera sin nuvarande utbildning med kurser i socialrätt och samtalsmetodik och från hösten 2026 ha en kombinerad roll som skolsköterska och kurator.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det för eleverna i grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att J-son pedagogikcentrum AB brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd enligt åtgärdsprogram och tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Sofie Liljebäck

Föredragande
Signerat av: Sofie Liljebäck